



вул. Предславінська, 28 оф.304
03150, м. Київ, Україна
Телефон/факс: (044) 528-72-66, 528-72-70
E-mail: office@uaib.com.ua

28 St. Predslavinska St.
03150 Kyiv, Ukraine
Phone/fax: 528-72 -66, 528-72-70
E-mail: office@uaib.com.ua

Вих. №350

від 07.12.2012 року

Президенту України
пану Януковичу В.Ф.

Вельмишановний Вікторе Федоровичу!

Від імені інвестиційної спільноти Українська асоціація інвестиційного бізнесу засвідчує Вам свою глибоку повагу і одночасно звертається з проханням вжити заходи для недопущення руйнації фондового ринку України та, як наслідок, погіршення стану багатьох сегментів національного фінансового ринку та реального сектору економіки.

Верховною Радою України 6 грудня 2012 року прийнятий Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо подальшого удосконалення адміністрування податків і зборів» (реєстраційний №11285 від 02.10.2012р.) (далі - Закон), яким замість змін до адміністрування податків вводиться новий податок та змінюється існуючий податковий режим операцій з цінними паперами.

По-перше, цим Законом вносяться зміни у порядок справляння податку на прибуток підприємств, які набувають чинності з 1 січня 2013 року. Така норма прямо суперечить вимогами підпункту 4.1.9 пункту 4.1. статті 4 Податкового кодексу України, яким визначено принцип стабільності податкового законодавства України, згідно з яким зміни до будь-яких елементів податків та зборів не можуть вноситися пізніше як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки, а також нормам статті 27 Бюджетного кодексу України, відповідно до якої закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються після 15 липня року, що передує плановому, вводяться в дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим.

Зазначене суперечить Програмі економічних реформ Президента України «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», у якій забезпечення стабільності податкового законодавства визначене як одне з пріоритетних завдань.

По-друге, Законом запроваджується особливий податок на операції з відчуження цінних паперів та операцій з деривативами як акцизний

податок, що суперечить як теорії оподаткування, так і економічній суті акцизного податку, а також не відповідає Європейському законодавству, зокрема Директиві ЄС №2008/118/ЄС. Цінні папери не мають кінцевого споживання та не можуть розглядатися як підакцизні товари, аналогічні алкогольній продукції, тютюновим виробам тощо.

При цьому слід враховувати, що сума такого податку з кожною операцією купівлі-продажу буде кумулятивно накопичуватися в ціні цінних паперів. В результаті якісні цінні папери вітчизняних емітентів згодом перестануть обертатися на ринку внаслідок досягнення межі їх справедливої вартості і стануть неліквідними та непривабливими для інвесторів. Це зупинить процес залучення нових інвестиційних ресурсів в економіку. Саме тому країни, де були раніше за всіх запроваджені подібні податки, вже від них відмовилися.

Окремо підкреслюємо, що фактична ставка особливого податку на операції з відчуження цінних паперів для інвесторів – фізичних осіб буде складати 1,5 відсотка, оскільки більша частина цінних паперів, які придбаваються-продаються серед фізичних осіб (у тому числі отриманих у процесі приватизації) не обертаються на фондових біржах. Фізичні особи не мають прямого доступу до біржової торгівлі, отже, зазначеним Законом, їм нав'язується послуга фінансових посередників – торговців цінними паперами (що протирічить Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок», який визначає право фізичної особи здійснювати у визначених випадках операції з цінними паперами без посередника).

По-третє, Закон запроваджує розмежування операцій з цінними паперами залежно від факту їх обертання на фондових біржах або поза ними. При існуванні в Україні 10 фондових бірж з різними вимогами до цінних паперів, які обертаються на них, факт перебування цінних паперів в біржових списках ніяким чином не надає підтвердження якості таких цінних паперів. Більш того, такий підхід буде стимулювати біржі включати до біржових списків якомога більше цінних паперів, незважаючи на їх якість, що дискредитує вітчизняний біржовий ринок як серед вітчизняних так і іноземних інвесторів.

При цьому фактично відбувається адміністративне нав'язування інвесторам послуг фондових бірж, що носить корупційний і антиконкурентний характер та протирічить Програмі економічних реформ Президента України в частині дерегуляції та адміністративної реформи.

По-четверте, для позабіржових цінних паперів Законом встановлюється обмеження щодо строку, протягом якого інвестор може враховувати понесені витрати на їх придбання (1095 днів). Такий підхід прямо суперечить як Міжнародним так і Національним стандартам бухгалтерського обліку, наближенню до яких декларативно мають сприяти всі зміни до податкового законодавства. На практиці це стимулює короткострокові та спекулятивні операції та робить фондовий ринок України непривабливим для довгострокових інвестицій, в т.ч. в нові підприємства.

По суті Закон вводить подвійне оподаткування операцій з цінними паперами - особливим податком на операції з відчуження цінних паперів і податком на прибуток по таким операціям. Це призведе до невиправданого зростання фіскального навантаження, що замість очікуваної детінізації операцій з цінними паперами та наповнення державного бюджету матиме протилежні наслідки, а саме, знищення ринку корпоративних цінних паперів, оскільки сумлінні платники податків-інвестори автоматично втрачають ліквідність своїх інвестицій і збільшують витрати. Це відбувається на тлі відсутності банківського кредитування і призведе до падіння реального сектора економіки та наступним податковим втратам.

Крім того, Закон містить ряд неузгодженостей та суперечностей між окремими його нормами, що при його застосуванні на практиці знову призведе до численних публічних конфліктів та судових суперечок між платниками податків та органами Державної податкової служби України. Зокрема зміни до підпункту 212.1.9 статті 212 суперечать змінам до підпункту 212.3.3 цієї ж статті, підпункт 213.2.5 статті 213 не узгоджується з абзацом третім пункту 219.2.

Україна вже мала досвід негативного впливу змін податкового законодавства на ринок цінних паперів та залучення інвестицій. Заборона на включення до складу валових витрат інвестора витрат на придбання цінних паперів у емітента, та віднесення до валових доходів підприємств позикових коштів, отриманих від розміщення випущених ними корпоративних облігацій, введена у 1997 році, практично знищила ринок корпоративних облігацій. Після скасування цієї норми ринок корпоративних облігацій продемонстрував значне зростання інвестиційного потенціалу: обсяг їх випусків лише у 2001 році був на 350 млн. грн. більшим від обсягу всіх випусків таких цінних паперів в Україні за 1996-2000 роки.

Враховуючи вищенаведене, просимо Вас, вельмишановний Вікторе Федоровичу, приділити цьому питанню свою особисту увагу та для недопущення негативних наслідків прийняття Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо подальшого удосконалення адміністрування податків і зборів», застосувати до нього надане Вам Конституцією України право «вето».

З глибокою повагою,

Генеральний директор



А.Рибальченко